

Revista Catalana de Geografia

Revista digital de geografia, cartografia i ciències de la Terra

Nom de l'esdeveniment:	Presentació del llibre 1939, els núvols confiscats. Relat d'Eduard Fontserè sobre els últims dies del Servei Meteorològic de Catalunya
Lloc:	Barcelona
Data:	19-01-2018

Presentació del llibre

1939, els núvols confiscats. Relat d'Eduard Fontserè sobre els últims dies del Servei Meteorològic de Catalunya

Data: 29 de gener de 2018

Horari: 18.30 hores

Lloc: Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans - Carrer del Carme, 47 - Barcelona

Publicació de l'

Institut d'Estudis Catalans, en col·laboració amb el Servei Meteorològic de Catalunya (SMC), que estudia i fa públics documents inèdits sobre la història de la meteorologia a Catalunya preservats a l'ICGC.

El SMC, dirigit per Eduard Fontserè, va ser un dels organismes tècnics creats per la Mancomunitat de Catalunya, com també ho foren el Servei de Cartografia i el Servei Geològic, antecessors directes de l'ICGC. Va ser un organisme exitós que va continuar plenament actiu en la dictadura i la república.

S'hi desenvoluparen importants estudis sostinguts per Rafael Patxot sobre els núvols, un dels grans mecenes de la cultura catalana. S'acumularen milers de clixés de núvols i molts altres materials d'interès neofològic.

Aquesta tasca tingué ressò i l'Organització Meteorològica Internacional (OMI) organitzà una reunió específica sobre el tema a Barcelona el 1929.

Pocs dies després de l'entrada de l'exèrcit de Franco a Barcelona, el mateix exèrcit seguint ordres emanades del Servei Meteorològic Nacional va clausurar els locals i confiscar tots els materials del SMC, eliminant l'entitat.

Tant Fontserè com Patxot van morir pensant que la majoria dels materials havien estat destruïts. No fou així, mitjançant gestions

fetes els primers anys de la Generalitat restituïda, es va aconseguir que l'Institut Nacional de Meteorologia (INM) tornés, el 1984, una bona part dels materials del SMC que conservava i, entre ells, els materials d'estudis neofològics.

El manuscrit explicant la confiscació, donat per la filla de Fontserè, i el material neofològic es troben preservats i es poden consultar a la Cartoteca de Catalunya de l'ICGC.

L'IEC, amb el suport del patronat de la Fundació Masia Mariona, que té cura de la conservació i difusió de l'obra de Rafael Patxot, ha publicat el manuscrit de Fontserè on relata aquests fets. La transcripció del text ha estat a càrrec de Montserrat Busquets del SMC. L'obra es completa amb un estudi preliminar de Josep Batlló de l'ICGC, que posa en context els fets i el seu paper, i conté també la reproducció facsímil de la carta que Rafael Patxot va enviar als membres de l'OMI per fer saber a tots els meteoròlegs la veritat dels fets ocorreguts.

L'ICGC ha cedit tots els documents originals reproduïts a l'obra. Es mostra, una vegada més, la importància de la preservació de la documentació històrica.

1939: ELS NÚVOLS CONFISCATS

Relat d'Eduard Fontserè sobre els últims dies
del Servei Meteorològic de Catalunya

JOSEP BATLLÓ
MONTSERRAT BUSTO

A CURA DE
MANUEL CASTELLET

 Institut
d'Estudis
Catalans

PUBLICACIONS DE LA PRESIDÈNCIA 41 / 2017